

Broj: 01/1-50-3-1-8/15
Veza broj: 01-50-1263-3/14
Sarajevo, 9. 4. 2015.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
САРАЈЕВО

PRIMLJENO	72-04-2015
Organizacija	
Broj	
Priloga	
01/19-50-19-9/15	

ЧЛАНОВИМА УСТАВНОПРАВНОГ ПОВЈЕРЕНСТВА

IZVJEŠĆE

o održanoj Posebnoj sjednici o pitanju statusa Sutorine

Ustavnopravno povjerenstvo je na 7. sjednici, održanoj 23. 3. 2015., odlučilo organizirati Posebnu sjednicu o pitanju statusa Sutorine. Sjednica je održana u utorak 9. 4. 2015., u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, Plava dvorana, IV. kat, s početkom u 10 sati.

Pozivu za Posebnu sjednicu Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma odazvali su se:

Željko Obradović, zamjenik predsjedatelja Državnog povjerenstva za granice BiH, Zoran Perković, pomoćnik ministra vanjskih poslova BiH, prof. dr. Mustafa Begić, prof. dr. Zenaid Dželmo, dr. Nedim Ademović, prof. dr. Senaid Lavić, prof. dr. Hidajet Repovac i prof. dr. Hazim Bašić. Prof. dr. Edin Šarčević dostavio je svoje mišljenje u pisanom obliku.

Nakon predsjedateljeva uvoda članovima Povjerenstva najprije se obratio Željko Obradović, zamjenik predsjedatelja Državnog povjerenstva za granice BiH. Istaknuo je da članovi Državnog povjerenstva za granice BiH od početka imaju usuglašen stav o pitanju Sutorine. Osnovu za identifikaciju granične crte između Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore čine dva dokumenta. Prvi je Opći okvirni sporazum za mir u BiH a drugi je Mišljenje broj 3 Međunarodne arbitražne komisije za konferenciju o bivšoj Jugoslaviji, tzv. Badinterove komisije. Zamjenik predsjedatelja Povjerenstva iznio je stavove Državnog povjerenstva koji su u cijelosti dani u prilogu ovoga izvješća - transkriptu tonskog zapisa sjednice.

Nakon obraćanja Željka Obradovića članovima Povjerenstva obratio se Zoran Perković, pomoćnik ministra vanjskih poslova BiH, koji je obrazložio stav Ministarstva vanjskih poslova BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova BiH smatra da je razgraničenje i utvrđivanje državne granice između Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore provedeno na pravno valjan i pravedan način. Ovo stajalište temelji se na dokumentima koji su za predstavnike BiH u pregovaračkom procesu vrijedili kao osnova za identifikaciju granične crte između dviju strana, tj. na Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH od 14. 12. 1995. godine i Mišljenju broj 3 Međunarodne arbitražne komisije za konferenciju o bivšoj Jugoslaviji. U Mišljenju broj 3 Međunarodne arbitražne komisije navedeno je da će se demarkacijske crte između neovisnih država moći mijenjati samo putem slobodnog i međusobnog dogovora, a ako se ne dogovori suprotno, ranije granice poprimaju karakter granica koje štiti međunarodno pravo.

Istaknuo je da Izvješće Međunarodne arbitražne komisije ima snagu međunarodne presude koja jamči neupitnost teritorijalnog integriteta i cjelovitosti BiH u njezinim međunarodno priznatim granicama. Naveo je i stav da arbitraža nije moguća, jer su najviša državna tijela Republike Crne Gore službeno, diplomatskim putem, obavijestila Bosnu i Hercegovinu da za njih ne postoji pitanje statusa Sutorine. Veoma je važno hoće li BiH poštivati međunarodno prihvaćene norme koje su temelj njezine neovisnosti i međunarodnog priznanja ili će poslije 23 godine biti pokrenut postupak revizije i neprihvatanja tih međunarodnih normi.

U ime Ministarstva vanjskih poslova BiH, predložio je da Prijedlog ugovora o identifikaciji državne granice između Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore, što su ga utvrdila državna povjerenstva za granice ovih zemalja a potvrdilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Crne Gore, bude prihvaćen kao faktički, vjerodostojan i pravno utemeljen.

Nakon pomoćnika ministra vanjskih poslova BiH članovima Povjerenstva obratili su se: prof. dr. Mustafa Begić, prof. dr. Zenaïd Dželmo, dr. Nedim Ademović, prof. dr. Senaid Lavić, prof. dr. Hidajet Repovac i prof. dr. Hazim Bašić.

Prof. dr. Mustafa Begić, kao bivši član Državnog povjerenstva za granice BiH, istaknuo je da je dugo godina radio u ovom povjerenstvu na razgraničenju s Republikom Crnom Gorom. Potvrdio je kako je u radu toga povjerenstva morao postojati potpuni konsenzus u vezi s identifikacijom i opisom granice. Ukazao je i na korištenje dokumentacije, polazeći od Ustava BiH, mišljenja tzv. Badinterove komisije i Međunarodne konvencije o granicama. Naveo je činjenicu da Bosna i Hercegovina ranije, glede razgraničenja, u dva navrata, nije imala zahtjeve prema Republici Crnoj Gori. Prvi puta bilo je to početkom 1946. godine kada je donesen Zakon o ništavosti pravnih propisa stare Jugoslavije do 6. travnja 1941. godine i propisa koji su doneseni tijekom okupacije. Drugi puta bilo je to kada se tadašnja komisija sastala krajem prosinca 1946. godine da razriješi određena sporna pitanja na granicama tadašnjih narodnih republika. Bosna i Hercegovina je s Republikom Crnom Gorom imala samo dva sporna pitanja glede prijedloga da dva sela iz sastava Crne Gore prijeđu u sastav BiH, jer im je Foča odnosno Gacko bilo bliže administrativno područje. Ukazao je na to da Bosna i Hercegovina ima u vezi s granicama mnogo sličnih situacija kakva je Sutorina. Ni u jednom slučaju nije bilo ovakve dvojbe i osporavanja.

Prof. dr. Zenaïd Dželmo naveo je brojne primjere sporova u vezi s razgraničenjem koji su doveli do regulacije ovoga pitanja prema pravilima međunarodnog javnog prava. U članku 38. Statuta Međunarodnog suda pravde utvrđeno je da sud donosi svoje odluke prema načelima općeg međunarodnog prava koja su, zapravo, obvezujuća načela što ih sud primjenjuje. Rekao je kako se spor između Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore ne bi mogao voditi bez pristanka Republike Crne Gore ni pred sudom, ni pred arbitražom. U međunarodnom pravu ne postoje sporovi ako stranke ne pristanu na spor. Onaj tko je potpisnik Statuta Međunarodnog suda samim time je dao pristanak na rješavanje sporova, slično je s arbitražom. Iznio je stav da su odluke Međunarodne arbitražne komisije obvezujuće, kao i stav da bi u slučaju eventualne tužbe, tužba bila odbačena bez rasprave.

Dr. Nedim Ademović istaknuo je da je Parlamentarna skupština BiH jedina nadležna za donošenje odluke o pitanju statusa Sutorine, te da načela međunarodnog prava *pacta sunt servanda* i *uti possidetis* ne idu u prilog Bosni i Hercegovini u vezi s pitanjem Sutorine. Činjenice ukazuju na to da Bosna i Hercegovina nije uživala apsolutno nikakva prava na tome teritoriju niti je obnašala bilo kakvu vlast na tome teritoriju. Lokalni dokumenti koji se

tiču administrativne podjele također idu u prilog Republici Crnoj Gori. Potpisani međunarodni pravni ugovori također idu u prilog Republici Crnoj Gori, jer se njima legalizira ono što se događalo na terenu u zadnjih 70 godina. Prema tome, netko bi morao dati odgovor na pitanje, a prije svih stručnjaci za međunarodno pravo, ima li Bosna i Hercegovina, prema međunarodnim pravnim načelima i praksi međunarodnih sudova, vjerodostojan zahtjev za suprotstavljanje činjenici da već 70 godina nema nikakva prava na tome teritoriju.

Prof. dr. Senaid Lavić je u obraćanju članovima Povjerenstva rekao kako smatra da je tzv. Badinterova komisija, - Međunarodna arbitražna komisija utvrdila da se granice republika bivše SFRJ imaju smatrati granicama neovisnih država i da su zaštićene međunarodnim pravom. Mišljenja tzv. Badinterove komisije postavila su logiku pravnog okvira slijedom Ustava iz 1974. godine sukladno međunarodnom pravu, temeljem čega je BiH postala neovisna država i nastavila postojati izvan SFRJ kao međunarodno priznata i neovisna država. Bosna i Hercegovina potvrdila je svoje granice s Republikom Crnom Gorom potpisivanjem Općeg mirovnog sporazuma za mir u BiH, u kojemu su međudržavne granice što ih je utvrdila tzv. Badinterova komisija prihvaćene za polazište. Stoga smatra da Bosna i Hercegovina, kao država koja slobodno preuzima svoje obveze u međunarodnim odnosima, ne smije nijekati arbitražne odluke i mišljenja Međunarodne arbitražne komisije.

Nakon obraćanja prof. dr. Senaida Lavića članovima Povjerenstva obratio se prof. dr. Hidajet Repovac, istaknuvši da je u ovome trenutku postavljanje pitanja o statusu Sutorine nediplomatski akt koji može imati opasne reperkusije.

Prof. dr. Hazim Bašić istaknuo je da je spor oko Sutorine, prema međunarodnom pravu, riješen slučaj. *Res iudicata* – viđena stvar, presuđena stvar. U slučaju tužbe za rješavanje ovoga problema, Bosna i Hercegovina rutinski gubi na Međunarodnom sudu pravde. Smatra potrebnim poštivati strogu proceduru propisanu ustavnopravnim poretkom BiH, jer je to način na koji treba riješiti problem - koji je, zapravo, izmišljen. Naglasio je kako se javnost u BiH potpuno dezinformira u vezi s pitanjem u kojim je granicama priznata Bosna i Hercegovina. To nisu granice AVNOJ-a. Bosna i Hercegovina priznata je u onim granicama u kojima je u trenutku sukcesije obnašala političku vlast. To su one granice unutar kojih je dosegnut domašaj upravnog sustava Bosne i Hercegovine. Dakle, to je načelo *uti possidetis*. Novonastale države nisu stekle sva obilježja državnosti sve dok ne potpišu međudržavne ugovore o granicama. Dakle, Bosna i Hercegovina još uvijek je priznata u političkim granicama iz 1992. godine. Još nije završen proces delimitacije granica i nije definiran njihov pravni status, a na taj način konačno definirana i zaokružena državnost BiH. Glede stalnog nijekanja stavova tzv. Badinterove komisije, istaknuo je kako je zaboravljeno da su 1992. godine ti stavovi objavljeni u nešto drukčijem obliku, kao Rezolucija UN-a broj 757. U toj rezoluciji jasno su tumačeni stavovi Međunarodne arbitražne komisije i oni su danas dio međunarodnog javnog prava te ih se ne može ignorirati.

Nakon obraćanja prof. dr. Hazima Bašića predsjedatelj Povjerenstva izvijestio je nazočne da će svi materijali što su ih dostavili sudionici biti dostupni na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH zajedno s neautoriziranim transkriptom tonskog zapisa ove sjednice.

TAJNIK POVJERENSTVA

Igor Bajić

Privitak:

- Informacija o razgraničenju BiH i Republike Crne Gore predstavnika Državnog povjerenstva za granice BiH
- Mišljenje prof. dr. Edina Šarčevića
- Mišljenje prof. dr. Zenaida Dželme
- Materijal dostavljen od prof. dr. Mustafe Begića
- Mišljenje prof. dr. Senadina Lavića
- Mišljenje prof. dr. Hazima Bašića
- Neautorizirani transkript 8. sjednice Povjerenstva